

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 175 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่

ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพหลัก ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการใช้แรงงานในการเลี้ยงหอยแมลงภู่ ในเขตจังหวัดชลบุรี การวิเคราะห์ ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในเขตจังหวัดชลบุรี

n = 175

สภาพทางสังคม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	150	85.7
หญิง	25	14.3
2. อายุ (ปี)		
19-30	12	6.9
31-40	44	25.1
41-60	106	60.6
61 ปี ขึ้นไป	13	7.4
Min. = 19, Max. =83, Mean. = 46.63, SD. = 10.21		
3. อาชีพหลัก		
ชาวประมง	136	77.7
ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	27	15.4
อื่นๆ	12	6.9
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	1	0.5
ประถมศึกษา	94	5.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	40	22.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	19	10.9
อนุปริญญาหรือ ป.ว.ศ	14	8.0
สูงกว่าปริญญาตรี	7	4.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 175

สภาพทางสังคม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5.การเป็นสมาชิก		
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ	21	12.0
กลุ่มเกษตรกร	41	23.4
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	17	9.7
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	2	1.1
ธนาคาร ธ.ก.ส	89	50.9
ฉาปนกิจตำบล	5	2.9
6. การใช้แรงงานในครัวเรือน		
ไม่มี	8	4.5
1 คน	87	49.7
2 คน	43	24.6
3 คน	27	15.4
4 คน	5	2.9
5 คน	5	2.9
Min. = 1, Max. =5, Mean. = 1.93, SD. = 1.01		
7.การใช้แรงงานประจำ		
ไม่มี	142	81.1
1 คน	12	6.9
2 คน	9	5.1
3 คน	7	4.0
4 คน	4	2.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 175

สภาพทางสังคม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5 คน	1	0.6
Min. = 1, Max. =5, Mean. = 1.65, SD. = 1.13		
8.การใช้แรงงานจ้างชั่วคราว		
ไม่มี	107	61.2
1 คน	17	9.7
2 คน	30	17.1
3 คน	17	9.7
มากกว่า 4 คน	4	2.3
Min. = 1, Max. =9, Mean. = 1.94, SD. = 1.46		

จากตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1.1.1 เพศ เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.7) เป็นเพศชาย และมีเพียง (ร้อยละ 14.3) เป็นเพศหญิง

1.1.2 อายุ ในงานวิจัยนี้ เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 46.63 ปี โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุดและสูงสุด คือ 19 และ 83 ปี ตามลำดับ เกษตรกรเกือบสองในสาม (ร้อยละ 60.6) มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 60 ปี รองลงมา คือ อายุในช่วง 31 – 40 และ 61 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.1 และ 7.4 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.1.3 อาชีพหลัก เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.7) ทำประมงเป็นอาชีพหลัก และ รองลงมาประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเจ้าหน้าที่รัฐ/ลูกจ้างเอกชน คิดเป็น ร้อยละ 15.4, และ 6.9ตามลำดับ

1.1.4 ระดับการศึกษา เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.7) จบระดับประถมศึกษา รองลงมา จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 22.9 และ 10.9 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.9) เป็นสมาชิกของ ธนาคาร ธ.ก.ส รองลงมาคือ เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร และไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มใดๆ คิดเป็น ร้อยละ 23.4 และ 12.0 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.1.6 การใช้แรงงานในครัวเรือน เกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนในการทำฟาร์ม เลี้ยงหอยแมลงภู่น้ำจืด 1.93 คน โดยจำนวนแรงงานต่ำสุดและสูงสุดคือ 1 และ 5 คน ตามลำดับ โดย เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.7) โดยใช้แรงงานในครัวเรือนจำนวน 1 คน รองลงมาคือ เกษตรกรใช้แรงงานจำนวน 2 และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และ 15.4 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.1.7 การใช้แรงงานประจำ เกษตรกรใช้แรงงานประจำในการทำฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่น้ำจืด 1.65 คน โดยจำนวนแรงงานต่ำสุดและสูงสุดคือ 1 และ 5 คน ตามลำดับ โดย เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.1) ไม่มีแรงงานประจำ รองลงมาคือ เกษตรกรใช้แรงงานประจำ จำนวน 1 และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และ 5.1 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.1.8 การใช้แรงงานชั่วคราว เกษตรกรใช้แรงงานชั่วคราวในการทำฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่น้ำจืด 1.94 คน โดยจำนวนแรงงานต่ำสุดและสูงสุดคือ 1 และ 9 คน ตามลำดับ โดย เกษตรกรประมาณสองในสาม (ร้อยละ 61.2) ไม่มีแรงงานชั่วคราว รองลงมาคือ เกษตรกรใช้ แรงงานชั่วคราวจำนวน 2, 3 และ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1, 9.7 และ 9.7 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในเขตจังหวัดชลบุรี

n = 175

	จำนวน(คน)	ร้อยละ	Mean	SD	Min	Max
1. ชนิดฟาร์ม						
ที่ตัวเอง		4.93	3.20	1	16	
ไม่เกิน 10 ไร่	149	85.1				
เกิน 10 ไร่	7	4.0				
เช่าที่			3.70	1.55	2	7
ไม่เกิน 5 ไร่	2	1.2				
เกิน 5 ไร่	2	1.2				
ทำร่วมกับญาติที่เช่าที่			2.38	2.23	1	8
ไม่เกิน 5 ไร่	7	4.0				
เกิน 5 ไร่	8	4.5				
2. รายได้		237,820	220,235	20,000	1,200,000	
ต่ำกว่า 100,000 บาท	36	20.6				
100,000 – 250,000 บาท	50	28.6				
250,000 – 500,000 บาท	55	31.4				
500,000 – 1,000,000 บาท	33	18.9				
มากกว่า 1,000,000 บาท	1	0.5				
3. ต้นทุน		119,790	151,354	5,000	1,500,000	
ต่ำกว่า 100,000 บาท	57	32.6				
100,000 – 250,000 บาท	34	19.4				
250,000 – 500,000 บาท	50	28.6				
500,000 – 1,000,000 บาท	33	18.9				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 175

	จำนวน(คน)	ร้อยละ	Mean	SD	Min	Max
มากกว่า 1,000,000 บาท	1	0.5				
4. แหล่งทุน						
ของตัวเอง	50	29.1				
ของครอบครัว	12	8.0				
แหล่งสินเชื่อ	109	60.0				
เพื่อน	4	2.8				
5. แหล่งสินเชื่อ						
ไม่มี	66	37.7				
ธ.ก.ส.	76	43.4				
สหกรณ์	14	8.0				
ธนาคารต่าง ๆ	13	7.4				
เงินกู้นอกระบบ	6	3.4				

1.2 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่มิในเขตจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ชนิดฟาร์ม รายได้ ต้นทุน แหล่งทุนและสินเชื่อ มีผลวิเคราะห์ ดังนี้ (ตารางที่ 4.2)

1.2.1 ชนิดฟาร์ม ในงานวิจัยนี้ชนิดฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่มิแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เกษตรกรที่มีฟาร์มเป็นของตัวเองมีพื้นที่เฉลี่ย 4.93 ไร่ โดยขนาดพื้นที่น้อยที่สุดและสูงที่สุด คือ 1 และ 16 ไร่ ตามลำดับ (2) เกษตรกรที่เช่าที่ทำฟาร์มมีพื้นที่เฉลี่ย 3.70 ไร่ โดยขนาดพื้นที่น้อยที่สุดและสูงที่สุดคือ 2 และ 7 ไร่ ตามลำดับ และ (3) เกษตรกรทำฟาร์มร่วมกับญาติที่เช่าที่มีพื้นที่เฉลี่ย 2.38 ไร่ โดยขนาดพื้นที่น้อยที่สุดและสูงที่สุดคือ 1 และ 8 ไร่ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.1) ที่มีฟาร์มเป็นของตัวเองและมีขนาดไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาคือฟาร์มที่ทำร่วมกับญาติและมีขนาดเกิน 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของเกษตรกรทั้งหมด

1.2.2 รายได้ ในงานวิจัยนี้ เกษตรกรจากการทำฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่มิมีรายเฉลี่ย ปีละ 237,820 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุดและสูงสุดคือ 20,000 และ 1,200,000 บาท ตามลำดับ โดย เกษตรกรประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.4) มีรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 250,001 – 500,000 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรมีรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 100,00 – 250,000 และต่ำกว่า 100,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 28.6 และ 20.6 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.2.3 ต้นทุน ในงานวิจัยนี้ เกษตรกรทำฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่วัยด้วยต้นทุนเฉลี่ย 119,790 บาท โดยมีต้นทุนต่ำสุดและสูงสุดคือ 5,000 และ 1,500,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรเกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 32.5) มีต้นทุนทำฟาร์มต่ำกว่า 100,000 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรมีต้นทุนอยู่ในช่วง 250,001 – 500,000 และ 100,000 – 250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.6 และ 19.4 ของเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ

1.2.4 แหล่งทุน เกษตรกรประมาณสองในสาม (ร้อยละ 60.0) กู้เงินจากแหล่งสินเชื่อต่างๆ เพื่อลงทุนในการทำฟาร์มหอยแมลงภู่วัย รองลงมาคือ ใช้เงินของตัวเองลงทุน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ของเกษตรกรทั้งหมด

1.2.5 แหล่งสินเชื่อ เกษตรกรประมาณกึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 43.4) กู้เงินจากธนาคาร ธ.ก.ส. เพื่อทำฟาร์มหอยแมลงภู่วัย รองลงมาคือ ไม่มีการกู้เงินและกู้เงินจากสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 37.8 และ 8.0 ของเกษตรกรทั้งหมด

ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่วัย ของเกษตรกร

การศึกษาการปฏิบัติของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรี ตามการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่วัยซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป การลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ ขยะ/สุขอนามัยของฟาร์มเลี้ยงหอย การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการขนส่ง และการจัดบันทึกข้อมูล มีผลวิเคราะห์ ดังนี้ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 การปฏิบัติตามแนวทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่งของเกษตรกร
ในเขตจังหวัดชลบุรี

n = 175

	ไม่ปฏิบัติ		ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(ราย)		(ราย)	
1. ด้านการเลือกสถานที่				
1.1 มีการขออนุญาตจากกรมประมง/ได้รับอนุญาตจากองค์กรท้องถิ่น	13	7.4	162	92.6
1.2 มีการจ่ายภาษีอากรรายปี	50	28.6	125	71.4
1.3 เลือกทำเลที่เหมาะสม เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลหรืออ่าว	3	1.8	172	98.2
1.4 ความเหมาะสมของพื้นที่ทะเลในแปลงเลี้ยง เช่น พื้นดินเป็นหาดและโคลนละเอียด เป็นต้น	4	2.3	171	97.7
1.5 การได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลต่อแหล่งเลี้ยงเหมาะสม เช่น ความลึกของน้ำ	5	2.9	170	97.1
2. ด้านการจัดเลี้ยงทั่วไป				
2.1 มีแผนผังแสดงรายละเอียดและการเตรียมแปลงเลี้ยงหอยอย่างเหมาะสม	2	1.1	173	98.9
2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงมีการดูแลรักษา				
ความสะอาดอยู่เสมอ	4	2.2	171	97.8
2.3 เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม	0	0	175	100
2.4 ไม่เลี้ยงหอยหนาแน่นเกินไปและหมั่นตรวจ				
สอบความหนาแน่นทุกเดือน	5	2.9	170	97.1
2.5 มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริเวณแหล่งเลี้ยง	4	2.2	171	97.8
2.6 มีการตรวจสอบการเจริญเติบโตตลอด	2	1.1	173	98.9
ระยะเวลาเลี้ยง				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 175

	ไม่ปฏิบัติ		ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(ราย)		(ราย)	
2.7 ตรวจสอบอัตราการตายตลอดระยะเวลาเลี้ยง	7	4.0	168	96.0
2.8 ตรวจสอบหาอาหารธรรมชาติตลอดระยะเวลาเลี้ยง	20	11.4	155	88.6
2.9 มีการตรวจสอบหาและกำจัดศัตรูหอย	20	11.4	155	88.6
3. ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์				
3.1 ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ เช่น โดยใช้รถยนต์และมีออกซิเจนขณะลำเลียง	28	16.0	147	84.0
3.2 แหล่งที่มาของพันธุ์หอย				
3.2.1 ได้จากแหล่งเดียวกันในจังหวัดชลบุรี	6	3.4	169	96.4
3.2.2 ได้จากแหล่งใกล้เคียงในจังหวัดชลบุรี	20	11.4	155	88.5
3.2.3 พันธุ์หอยได้จากจังหวัดอื่นๆ	60	34.2	115	65.8
4. ด้านขยะ/สุขอนามัยของฟาร์มเลี้ยงหอย				
4.1 มีถังเก็บขยะและขนไปทิ้งอย่างสม่ำเสมอ	12	6.9	163	93.1
4.2 บริเวณฟาร์มมีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	22	12.6	153	87.4
4.3 มีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู	21	12.0	154	88.0
4.4 การป้องกันไม่ให้สัตว์เลื้อยลงในบริเวณแปลงเลี้ยง	21	12.0	154	88.0
5. ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง				
5.1 มีการวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า	1	0.6	174	99.4
5.2 มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนส่งจำหน่าย	8	4.6	167	95.4
5.3 หอยที่เก็บเกี่ยวต้องล้างด้วยน้ำสะอาด	2	1.1	173	98.9
5.4 มีการตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคติดเชื้อ ทางเดินอาหาร	24	13.7	151	86.3
6. ด้านการจัดบันทึกข้อมูล				
6.1 มีการจัดบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้องสม่ำเสมอ	20	11.4	155	88.6

จากตารางที่ 4.3 ผลการปฏิบัติตามแนวทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่ของเกษตรกร ผลปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการเลือกสถานที่ ผลการศึกษาพบว่าจากเกณฑ์ย่อยทั้งหมดทั้งหมด 5 ข้อ สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ (1) การเลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ได้ 4 เกณฑ์ย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้เลือกทำเลที่เหมาะสม เช่นบริเวณชายฝั่งทะเลและ อ่าวไทย ร้อยละ 98.2 ความเหมาะสมของพื้นที่ทะเลในแปลงเลี้ยงเช่นพื้นดินเป็นหาดและโคลน ละเอียด เป็นต้นร้อยละ 97.7 ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลต่อแหล่งเลี้ยงเหมาะสม เช่น ช่วงลึกของน้ำ ร้อยละ 97.7 มีการขออนุญาตจากกรมประมง/ได้รับอนุญาตจากองค์กรส่วนท้องถิ่นร้อยละ 92.5 (2) ด้านการจัดการเลี้ยงทั่วไป จากเกณฑ์ย่อยทั้งหมด 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามได้ คือ (1) เกณฑ์ที่เกษตรกรทั้งหมดปฏิบัติตามได้ คือ การเลือกใช้วัสดุ ที่เหมาะสมในการล่อลูกหอยร้อยละ 100 (2) เกณฑ์ที่เกษตรกรเกือบทั้งหมดปฏิบัติตามได้ คือ การมี แผนผังฟาร์มร้อยละ 98.9 การรักษาความสะอาดของอุปกรณ์ร้อยละ 97.8 ไม่เลี้ยงหอยหนาแน่น เกินไปและตรวจสอบความหนาแน่นทุกเดือนร้อยละ 97.1 การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำของแหล่งเลี้ยง ร้อยละ 97.8 การตรวจสอบการเจริญเติบโตของหอยร้อยละ 98.9 และการตรวจสอบอัตราการรอดตาย ของหอยร้อยละ 96 (3) เกณฑ์ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 89 ปฏิบัติตามได้ คือ การตรวจสอบอาหาร ธรรมชาติที่หอยกินร้อยละ 88.6 และการตรวจสอบและกำจัดศัตรูของหอยร้อยละ 88.6

2.2 ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ จากเกณฑ์ย่อยทั้งหมด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อยได้ดังนี้ เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามได้ คือ (1) เกณฑ์ที่เกษตรกรเกือบทั้งหมด ปฏิบัติตามได้ คือ ที่มาของลูกพันธุ์จากแหล่งเดียวกันในจังหวัดชลบุรีร้อยละ 96.6 (2) เกณฑ์ที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามได้ คือ การลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์โดยใช้รถยนต์ร้อยละ 84.0 และที่มาของลูกพันธุ์จากแหล่งใกล้เคียงในจังหวัดชลบุรีร้อยละ 88.6 และ (3) เกณฑ์ที่เกษตรกร ประมาณสองในสามปฏิบัติตามได้ คือ ที่มาของลูกพันธุ์จากจังหวัดอื่นๆร้อยละ 65.8

2.3 ด้านขยะ/สุขอนามัยของฟาร์มจากเกณฑ์ย่อยทั้งหมด 4 ข้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ สามารถปฏิบัติตามได้ทั้ง 4 เกณฑ์ย่อย โดยเกณฑ์ที่เกษตรกรปฏิบัติตามได้มากที่สุดคือ การมีถังขยะ และขนไปทิ้งอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 93.1

2.4 ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง จากเกณฑ์ย่อยทั้งหมด 4 ข้อ เกษตรกร สามารถปฏิบัติตามได้เป็น คือ (1) เกณฑ์ที่เกษตรกรเกือบทั้งหมดปฏิบัติตามได้ คือ มีการวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้าร้อยละ 99.4 การตรวจสอบคุณภาพหอยก่อนส่งจำหน่ายร้อยละ 95.4 และ การล้างหอยที่เก็บเกี่ยวให้สะอาดร้อยละ 98.9 และ (2) เกณฑ์ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามได้ คือ การตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินอาหารร้อยละ 86.3

2.5 ด้านการจดบันทึกข้อมูล เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถจดบันทึกการจัดการการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีอย่างถูกต้องร้อยละ 88.6

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภูในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู

ผลการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน แสดงใน ตารางที่ 4.4 โดย 5=พึงพอใจมากที่สุด 4=พึงพอใจมาก 3=พึงพอใจ 2=พึงพอใจน้อย 1=พึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยง หอยแมลงภู่

	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	SD	ความหมาย
	5จำนวน (ร้อยละ)	4จำนวน (ร้อยละ)	3จำนวน (ร้อยละ)	2จำนวน (ร้อยละ)	1จำนวน (ร้อยละ)			
1. ด้านการเลือกสถานที่								
1.1 มีการขออนุญาตจากกรมประมง/ได้รับ อนุญาตจากองค์กรท้องถิ่น	58 (33.1)	52 (29.8)	35 (20.0)	10 (5.7)	7 (4.0)	3.70	1.51	พอใจมาก
1.2 มีการจ่ายภาษีอากรรายปี	28 (16.0)	45 (25.7)	29 (16.5)	11 (6.3)	12 (6.9)	2.48	1.77	พอใจน้อย
1.3 เลือกทำเลที่เหมาะสม เช่น บริเวณชาย ฝั่งทะเลหรืออ่าว	85 (48.6)	55 (31.4)	27 (15.4)	5 (2.8)	0 (0.0)	4.19	0.63	พอใจมาก
1.4 ความเหมาะสมของพื้นที่ทะเลในแปลงเลี้ยง เช่น พื้นดินเป็นหาบและโคลนละเอียด เป็นต้น	38 (21.8)	74 (42.3)	51 (29.1)	7 (4.00)	1 (0.5)	3.81	1.02	พอใจมาก
1.5 การได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลต่อแหล่งเลี้ยง เหมาะสม เช่น ช่วงความลึกของน้ำ	37 (21.1)	75 (42.9)	51 (29.2)	6 (3.4)	1 (0.5)	3.86	0.92	พอใจมาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ระดับความพึงพอใจ							
	5จำนวน (ร้อยละ)	4จำนวน (ร้อยละ)	3จำนวน (ร้อยละ)	2จำนวน (ร้อยละ)	1จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
2. ด้านการจัดเลี้ยงทั่วไป								
2.1 มีแผนผังแสดงรายละเอียดและการเตรียมแปลงเลี้ยงหอยอย่างเหมาะสม	78 (44.6)	52 (29.8)	30 (17.1)	12 (6.9)	1 (0.5)	4.05	0.97	พอใจมาก
2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงมีการดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ	53 (30.3)	87 (49.8)	28 (16.0)	3 (1.7)	0 (0.0)	4.06	0.83	พอใจมาก
2.3 เลือกใช้วัสดุต่อลูกหอยที่เหมาะสม	66 (37.8)	75 (42.9)	32 (18.3)	1 (0.5)	1 (0.5)	4.24	0.69	พอใจมากที่สุด
2.4 ไม่เลี้ยงหอยหนาแน่นเกินไปและหมั่นตรวจสอบความหนาแน่นทุกเดือน	45 (25.7)	55 (31.4)	49 (28)	18 (10.3)	3 (1.7)	3.74	1.1	พอใจมาก
2.5 มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริเวณแหล่งเลี้ยง	32 (18.9)	58 (33.2)	70 (40.0)	11 (6.3)	0 (0.0)	3.77	0.86	พอใจมาก
2.6 มีการตรวจสอบการเจริญเติบโตตลอดระยะเวลาเลี้ยง	37 (21.1)	55 (31.5)	71 (40.6)	9 (5.2)	1 (0.5)	3.60	0.90	พอใจมาก
2.7 ตรวจสอบอัตราการตายตลอดระยะเวลาเลี้ยง	41 (23.5)	60 (34.3)	58 (33.1)	8 (4.6)	1 (0.5)	3.87	0.92	พอใจมาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	SD	ความหมาย
	5จำนวน (ร้อยละ)	4จำนวน (ร้อยละ)	3จำนวน (ร้อยละ)	2จำนวน (ร้อยละ)	1จำนวน (ร้อยละ)			
2.8 การตรวจสอบหาอาหารธรรมชาติตลอด ระยะเวลาการเลี้ยง	7 (4.0)	50 (28.6)	59 (33.8)	30 (17.1)	9 (5.1)	2.80	1.17	พึงพอใจ
2.9 มีการตรวจสอบหาและกำจัดศัตรูหอยเป็น ระยะเวลาดูดการเลี้ยง	13 (7.4)	49 (28)	57 (32.6)	27 (15.5)	9 (5.1)	2.92	1.42	พึงพอใจ
3. ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์								
3.1 ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ เช่น ใช้รถยนต์มีออกซิเจนขณะลำเลียง	19 (10.9)	44 (25.1)	55 (31.5)	14 (8.0)	15 (8.5)	2.86	1.43	พึงพอใจ
3.2 แหล่งที่มาของพันธุ์หอย								
3.2.1 ได้จากแหล่งเดียวกันในจังหวัดชลบุรี ในอำเภอต่างๆเดียวกันในจังหวัดชลบุรี	70 (40.0)	67 (38.3)	22 (12.5)	6 (3.4)	4 (2.2)	4.01	1.07	พอใจมาก
3.2.2 พันธุ์หอยได้จากแหล่งใกล้เคียง คือ ในอำเภอต่างๆในจังหวัดชลบุรี	35 (20.0)	82 (46.9)	29 (16.6)	2 (1.1)	7 (4.0)	3.51	1.33	พอใจมาก
3.2.3 พันธุ์หอยได้จากจังหวัดอื่นๆ	7 (4.0)	21 (12.0)	44 (25.2)	25 (14.3)	18 (10.3)	1.86	1.59	พอใจน้อย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	SD	ความหมาย
	5จำนวน (ร้อยละ)	4จำนวน (ร้อยละ)	3จำนวน (ร้อยละ)	2จำนวน (ร้อยละ)	1จำนวน (ร้อยละ)			
4. ด้านขยะ/สุขอนามัยของฟาร์มเลี้ยงหอย								
4.1 มีถังเก็บขยะและขนไปทิ้งอย่างสม่ำเสมอ	39 (22.3)	64 (36.6)	40 (22.8)	14 (8.0)	6 (3.4)	3.59	1.48	พอใจมาก
4.2 ฟาร์มมีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	28 (16.0)	74 (42.3)	32 (18.3)	10 (5.7)	9 (5.1)	3.15	1.47	พึงพอใจ
4.3 มีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงวัน	16 (9.1)	29 (16.6)	59 (33.8)	37 (21.1)	13 (7.4)	2.78	1.31	พึงพอใจ
4.4 การป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงลงไปในบริเวณ แปลงเลี้ยง	19 (10.9)	27 (15.4)	57 (32.6)	39 (22.3)	12 (6.8)	2.73	1.29	พึงพอใจ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	SD	ความหมาย
	5จำนวน (ร้อยละ)	4จำนวน (ร้อยละ)	3จำนวน (ร้อยละ)	2จำนวน (ร้อยละ)	1จำนวน (ร้อยละ)			
5.ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง								
5.1 มีการวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า	104 (59.4)	57 (32.6)	8 (4.6)	3 (1.7)	2 (1.1)	4.58	1.12	พอใจมาก ที่สุด
5.2 มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนส่งจำหน่าย	59 (33.7)	81 (46.3)	16 (9.1)	8 (4.6)	3 (1.7)	3.26	1.04	พึงพอใจ
5.3 หอยที่เก็บเกี่ยวต้องล้างด้วยน้ำสะอาด	58 (33.2)	94 (53.8)	17 (9.7)	4 (2.3)	0 (0.0)	4.06	0.81	พอใจมาก
5.4 มีการตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิด ติดเชื้อทางเดินอาหาร	12 (6.9)	37 (21.1)	62 (35.4)	24 (13.8)	16 (9.1)	2.93	3.23	พึงพอใจ
6. ด้านการจัดบันทึกข้อมูล								
6.1 มีการจัดบันทึกการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอ	66 (37.7)	55 (31.4)	15 (8.6)	12 (6.9)	7 (4.0)	3.71	1.50	พอใจมาก

จากตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ว่า ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

3.1 ด้านการเลือกสถานที่ ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรในแต่ละประเด็นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้ เลือกทำเลที่เหมาะสม เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลหรืออ่าว มีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D=0.63) การได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลต่อแหล่งเลี้ยงเหมาะสม เช่น ช่วงความลึกของน้ำมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.86$, S.D=0.92) ความเหมาะสมของพื้นที่ทะเลในแปลงเลี้ยง เช่น พื้นดินเป็นหาดและโคลนละเอียดเป็นต้นมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D=1.02) และมีการขออนุญาตจากกรมประมง/ได้รับอนุญาตจากองค์กรส่วนท้องถิ่นมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D=1.51) ส่วนเกณฑ์เรื่องการจ่ายภาษีอากรรายปีมีระดับความพึงพอใจน้อย ($\bar{X}=2.48$, S.D=1.77) ตามลำดับ

3.2 ด้านการจัดการเลี้ยงทั่วไป ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรในแต่ละประเด็นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้ การเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมในการปล่อยหอยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.24$, S.D=0.69) การมีแผนผังของฟาร์มมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.05$, S.D=0.97) การดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในฟาร์มมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.06$, S.D=0.83) มีการตรวจสอบความหนาแน่นของลูกหอยมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D=1.10) มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริเวณแหล่งเลี้ยงมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D=0.86) มีการตรวจสอบอัตราการตายตลอดระยะเวลาการเลี้ยงมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D=0.92) มีการตรวจสอบหาอาหารธรรมชาติตลอดระยะเวลาการเลี้ยงมีระดับความพึงพอใจ ($\bar{X}=2.80$, S.D=1.17) มีการตรวจสอบหาและกำจัดศัตรูหอยเป็นระยะเวลาตลอดการเลี้ยง ($\bar{X}=2.92$, S.D=1.42) ตามลำดับ

3.3 ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์ ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรในแต่ละประเด็นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้ ที่มาของลูกพันธุ์จากแหล่งเดียวกันในจังหวัดชลบุรีมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D=1.43) มีระดับความพึงพอใจมาก และที่มาของลูกพันธุ์จากแหล่งใกล้เคียงกันในจังหวัดชลบุรีมีระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.51$, S.D=1.33) การลำเลียงลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์โดยใช้รถยนต์มีระดับพึงพอใจ ($\bar{X}=2.86$, S.D=1.43) และที่มาของลูกพันธุ์จากจังหวัดอื่นๆ ($\bar{X}=1.86$, S.D=1.59) ตามลำดับ

3.4 ด้านขยะ/สุขอนามัยของฟาร์ม ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของเกษตรกรในแต่ละประเด็นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้ มีถังขยะและขนไปทิ้งอย่างสม่ำเสมอความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.59$, S.D=1.48)

มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.15, S.D=1.47$) การป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะโรค เช่น หนูความพึงพอใจ ($\bar{X}=2.78, S.D=1.31$) และการป้องกันสัตว์เลี้ยงลงไปในบริเวณแปลงเลี้ยงความพึงพอใจ ($\bar{X}=2.73, S.D=1.29$) ตามลำดับ

3.5 ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่งผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรในแต่ละประเด็นโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังต่อไปนี้ มีการวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า ($\bar{X}=4.58, S.D=1.12$) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด หอยที่เก็บเกี่ยวต้องล้างด้วยน้ำสะอาด ($\bar{X}=4.06, S.D=0.81$) มีระดับความพึงพอใจมาก มีการตรวจสอบคุณภาพหอยก่อนส่งจำหน่าย ($\bar{X}=3.26, S.D=1.04$) มีระดับความพึงพอใจมาก และมีการตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินอาหาร ($\bar{X}=2.93, S.D=3.23$) มีระดับความพึงพอใจมาก ตามลำดับ

3.6 ด้านการจัดบันทึกข้อมูล คะแนนความพึงพอใจของเกษตรกรต่อเกณฑ์เรื่อง มีการจัดบันทึกการเลี้ยง การให้อาหาร การไ้ซ้ยาและสารเคมีอย่างถูกต้อง ($\bar{X}=3.71, S.D=1.50$) มีระดับพึงพอใจมาก

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่ต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ของมีผลวิเคราะห์ ดังนี้ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่นอกเขต
ที่ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติน้อยที่สุด

n = 175

ประเด็น	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	เหตุผล	ข้อเสนอแนะ
ด้านการลำเลียงลูกพันธุ์				
และพ่อแม่พันธุ์				
1.แหล่งที่มาลูกพันธุ์	78	44.5	ไม่มีการขนย้ายเนื่องจาก	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่นอก
หอยจากจังหวัดอื่นๆ			อาศัยลูกพันธุ์ธรรมชาติ	
2.การลำเลียงลูกพันธุ์และ	43	24.5	ไม่มีการขนย้ายเนื่องจาก	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่นอก
พ่อแม่พันธุ์โดยใช้รถยนต์			อาศัยลูกพันธุ์ธรรมชาติ	
ด้านการเลือกสถานที่				
1.มีการถ่ายพยาธิอากรรายปี	62	35.4	ไม่ถ่ายพยาธิ	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่นอก
ด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิต				
และการขนส่ง				
1. มีการตรวจสอบแบคทีเรีย	40	22.8	ไม่มีเครื่องตรวจสอบหา	ให้หน่วยงานรัฐช่วยเหลือในการตรวจวัด
ที่ก่อเกิดโรคทางเดินอาหาร			แบคทีเรีย	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 175

ประเด็น	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	เหตุผล	ข้อเสนอแนะ
ด้านขยะ/สุขอนามัยของ				
ฟาร์มเลี้ยงหอย				
1.มีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู	34	19.4	ฟาร์มตั้งอยู่ในทะเล	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่
2.การป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงลงในพื้นที่แปลงเลี้ยง	33	18.8	ฟาร์มตั้งอยู่ในทะเล	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่
3.บริเวณฟาร์มมีห้องน้ำห้อง	31	17.7	ฟาร์มตั้งอยู่ในทะเล	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่
ห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ				
ด้านการจัดบันทึกข้อมูล				
1.มีการจัดบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้อง	27	15.4	ฟาร์มตั้งอยู่ในทะเล อาหารจากธรรมชาติ ไม่ใช้ยาและสารเคมี	ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการเลี้ยงหอยแมลงภู่

จากตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรในเขตจังหวัดชลบุรีต่อการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ที่เกษตรกร ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

การสอบถามถึงเกณฑ์และเหตุผลที่เกษตรกร ไม่ปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่หรือปฏิบัติตามน้อยที่สุด รวมถึงข้อเสนอแนะต่อเกณฑ์นั้นๆ พบว่ามีประเด็นที่เกษตรกรไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยที่สุด 8 ประเด็น โดยเกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 44.5 ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตามน้อยที่สุดในเรื่องที่มาของลูกพันธุ์หอยจากจังหวัดอื่นๆ โดยให้เหตุผลว่าการเลี้ยงหอยแมลงภู่อาศัยลูกพันธุ์ตามธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ แทบจะไม่ได้ซื้อและขนส่งจากจังหวัดอื่นๆ เลย ดังนั้น เกษตรกรได้แนะนำให้ยกเลิกเกณฑ์นี้สำหรับการรับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงหอยแมลงภู่ สำหรับประเด็นอื่นๆ เช่น การถ่ายพยาธิอกรายปี การล้างลูกพันธุ์และพ่อแม่พันธุ์หอยโดยใช้รถยนต์ การตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินอาหาร การป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะโรค ป้องกันสัตว์เลี้ยงลงสู่บริเวณแปลงเลี้ยง มีการมีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะ และการจัดบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีอย่างถูกต้อง มีเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตามร้อยละ 35.4, 24.5, 22.8, 19.4, 18.8, 17.7 และ 15.4 ตามลำดับ โดยทั้ง 6 เกณฑ์ เกษตรกรได้แนะนำให้ยกเลิก เนื่องจากไม่สัมพันธ์กับสภาพการเลี้ยงหอยแมลงภู่ ส่วนเกณฑ์ที่เกษตรกรได้ขอให้หน่วยงานรัฐช่วยเหลือ คือการตรวจสอบแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินอาหาร